

Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto

LAUSUNTO 1.8.2018

Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi opintotukilain muuttamisesta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (luonnos 29.6.)

Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto – SAKKI ry lausuu kunnioittavasti Opetus- ja kulttuuriministeriölle:

Lausunnon keskeinen sisältö

Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto – SAKKI ry kiittää mahdollisuudesta lausua esityksestä.

SAKKI ry pitää erittäin tervetulleena uudistuksena esitystä pienituloisten opiskelijoiden oppimateriaalilisästä. Uudistus ei kuitenkaan ole riittävä, vaan SAKKI ry toivoo hallitukselta määrätietoista toimenpiteitä aidosti maksuttoman toisen asteen toteutumiseksi kaikille toisen asteen opiskelijoille. Lisäksi SAKKI toivoo, että oppimateriaalilisässä huomioitaisiin isommat kertaluontoiset hankinnat ammatillisten opintojen alussa paremmin. Huoltajien tulokäsittelyn tarkentaminen on tervetullut lisä, mutta sen myötä esitettävä 5%:n kiristys tulorajoihin ei ole kannatettava pienituloisten aseman parantamisen tavoitteen kannalta.

Pienituloisen opiskelijan oppimateriaalilisä

Oppimateriaalilisä on tervetullut uudistus pienituloisten opiskelijoiden opiskelun mahdollistamiseksi ja keskeyttämisen ehkäisemiseksi. Vuonna 2018 julkaistavan Nuorisobarometrin ennakkotietojen mukaan jopa neljännes toisen asteen tutkinnon keskeyttäneistä kertoo, että rahan puute on ollut vaikuttamassa siihen, että opinnot ovat jääneet kesken. Ilman tutkintoa ja koulutusta paikkaa olevista nuorista lähes puolet on joutunut karsimaan tai luopumaan opinnoistaan rahan puutteen takia.

Oppimateriaalien tulisi kuitenkin olla kaikille toisen asteen opiskelijoille maksuttomia ja tähän tavoitteeseen myös hallituksen tulisi määrätietoisesti pyrkiä.

Ammatillisten opintojen alussa ammatillinen opiskelija joutuu usein hankkimaan erilaisia välineitä. Esimerkiksi media-assistentin läppäri, kokin välineet tai parturi-kampaajan välineet voivat kertahankintoina olla kohtuuttoman kalliita opiskelijoille. Toisen asteen oppimateriaalien tulee olla kaikille maksuttomia. Pitkällä tähtäimellä SAKKI vaatii, että opiskelijan sosiaaliturvaa tulee yksinkertaistaa sekä siihen liittyvää pirstaleisuutta ja byrokratiaa tulee purkaa. Opiskelijan on pystyttävä keskittymään opiskeluun täysi-päiväisesti opintotuen avulla.

Vuonna 2017 julkaistun Amisbarometrin mukaan lähes joka kymmenes amis kokee raha-asoiden tuottavan jatkuvasti hankaluuksia. Vuonna 2015 kahdeksan prosenttia opiskelijoista oli ottanut pikavippejä tai kulutusluottoja. Kaksi vuotta myöhemmin osuus on noussut 17 prosenttiin. Pikavipit ovat yhteydessä toimeentulon niukkuuteen, sillä kaikkein heikoimmin toimeen tulevista opiskelijoista peräti 30 prosenttia on turvautunut pikavippeihin tai kulutusluottoihin. Taloudellinen ahdinko kasautuu erityisesti yksin asuville ja perheellisille opiskelijoille. Yksin asuvista 21 prosenttia ja perheellisistä opiskelijoista 34 prosenttia on ottanut pikavippejä tai kulutusluottoa, kun vastaava osuus vanhempien luona asuvilla opiskelijoilla on 11 prosenttia.

Tulorajat ja tulokäsitteen muuttaminen

SAKKI pitää hyvänä asiana sitä, ettei oppimateriaalilisää oteta tulona huomioon asumistuessa eikä sotilasavustuksessa. On myös hyvä, että alle 17-vuotiaiden opiskelijoiden osalta vanhempien tulojen vähentävästä vaikutuksesta opintorahaan ja asumislisään liittyvää tulokäsitettä tarkennetaan koskemaan puhtaiden ansio- ja pääomatulojen sijaan veronalaisia ansio- ja pääomatuloja. Kuitenkaan tulorajoja ei tulisi samalla tiukentaa.

ELIAS TENKANEN

Puheenjohtaja

elias.tenkanen@sakkiry.fi

044 7530 581

HANNA HUUMONEN

Asiantuntija

hanna.huumonen@sakkiry.fi

044 733 2850

Lisätietoja:

Hanna Huumonen, Asiantuntija (hyvinvointi & yhteisöllisyys)

hanna.huumonen@sakkiry.fi

044 733 2850